

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתכט

ערב שבת-קודש
פרשת קורח
כ"ט בסיוון ה'תש"ע

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ט בסיוון ה'תש"ע – ו' בתמוז ה'תש"ע

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ט בסיוון	הלכות עירובין פרק ג-ה.	הל' תרומות פרק יב.	מל"ת שכ.
ש"ק	ל' בסיוון	פרק ו-ח.	פרק יג.	מל"ת שכא.
א'	א' בתמוז	הלכות שביתת עשור.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק יד.	מ"ע קסה. מל"ת שכת. מ"ע קסד. מל"ת קצו.
ב'	ב' בתמוז	הלכות שביתת יו"ט.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק טו.	מ"ע קנט. מל"ת שכג. מ"ע קס. מל"ת שכד.
ג'	ג' בתמוז	הלכות שביתת יו"ט. פרק ד-ו.	הל' מעשר.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קסב. מל"ת שכח. מ"ע קסג. מל"ת שכז.
ד'	ד' בתמוז	פרק ז-ח. הלכות חמץ ומצה.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ב.	מ"ע קסו. מל"ת שכז. מ"ע קסז. מל"ת שכח. קצט.
ה'	ה' בתמוז	פרק ב-ד.	פרק ג.	מ"ע קנו. מל"ת קצו. קצח.
ו'	ו' בתמוז	פרק ה-ז.	פרק ד.	מל"ת ר. רא. מ"ע קנח.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר** 120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה	זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
ו', כ"ט בסיוון	2.57	4.07	4.34	5.42	9.05	12.40	1.16	7.46.5	8.14
ש"ק, ל' בסיוון	2.57	4.07	4.34	5.42	9.05	12.41	1.16	7.46.9	8.15
א', א' בתמוז	2.57	4.07	4.34	5.42	9.05	12.41	1.16	7.47.2	8.15
ב', ב' בתמוז	2.57	4.07	4.34	5.42	9.06	12.41	1.17	7.47.6	8.15
ג', ג' בתמוז	2.56	4.07	4.34	5.42	9.06	12.41	1.17	7.48.0	8.16
ד', ד' בתמוז	2.56	4.07	4.34	5.42	9.06	12.41	1.17	7.48.3	8.16
ה', ה' בתמוז	2.56	4.07	4.34	5.42	9.06	12.42	1.17	7.48.6	8.17
ו', ו' בתמוז	2.56	4.07	4.34	5.42	9.06	12.42	1.17	7.48.9	8.17

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י
קורח	7:09	8:27	7:24	8:30	7:17	8:32	7:25	8:28
חוקת	7:12	8:30	7:27	8:33	7:20	8:34	7:28	8:31

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

צמיחה והולדה מחדש ביום ההילולא

הילולא בפירושה הפשוט הכוונה להולדה חדשה, שעל-ידה מתגלה כוח האין סוף • הצדיק מוליד אצל תלמידיו אהבה ויראה וגם אמונה שתבטיח את קיומם • מה בין זמן הבית לזמן הגלות ובין משה רבנו לרשב"י? • אצל צדיקים שעניינם גילוי ה"פנימיות", נעשית הולדה חדשה ביום ההילולא שלהם, ו"זרעו בחיים" הם המגלים זאת • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

אלא יתירה מזה, שבו נמשכת השפעה והמשכה חדשה, שלכן נקרא בשם "הילולא", שפירושו נישואין, שעל-ידי זה נמשך ומתגלה בהבריאה כוח האין-סוף בכנין עדי עד¹, דהיינו עניין ההולדה דור אחרי דור בלי גבול.

[.] ומובן גודל החידוש שבדבר - שהרי כל העניינים שבעולם הם בהגבלה, ועד שאפילו הכוח האלקי המלוכש נבכרים בפנימיותם הוא גם כן מוגבל, דכיון שמתלבש בגופים בעלי גבול, הרי אי אפשר שבגוף מוגבל יהיה כוח וחיות בלתי מוגבל, ובהכרח לומר שהכוח האלקי המלוכש בפנימיות הוא מוגבל, ואילו עצם האור האלקי, אור הכלי גבול, נשאר בהעלם; מה שאין כן בעניין הלידה נמשך בגילוי אור הכלי גבול.

וכן הוא גם ביום ההילולא של צדיק, וכיחוד נשיא בישראל - שאז נמשך אור חדש בלי גבול, ואור זה מתגלה בעניינים מוגבלים דווקא, על דרך עניין

א. התוועדות זו היא המשך ליום ההילולא. השם "יום ההילולא" עצמו מורה שלא זו בלבד ש"יאָרְצִיִּיט" של צדיק אינו עניין של סילוק, או אפילו מיעוט בלבד, - שהרי איתא בזהר¹ והובא באגרת הקודש²: "צדיקא דאתפטר אשתכח בכלהו עלמין (גם בזה העולם המעשה) יתיר מבחיהו", ומה שנקרא בשם "הסתלקות", הרי ידוע שהכוונה בזה היא להמשכת האור כמו שהוא בבחינת סילוק ורוממות³ -

(* תוכן חלק מהשיחות הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר בלה"ק ונרפס בבטאון חב"ד חוברת יט ע' 4 ואילך. במהדורה זו שולבו גם כמה עניינים מהגהת השיחות שבבטאון חב"ד הנ"ל, וכן כמה פרטים מהנחה בלתי מוגה (ע"פ סרט-הקלטה).

(** ההתוועדות [בתש"ח] נערכה באולם הגדול אשר ב-585 אַלְבָּאָנִי עוּו. בסמיכות לראַטלאַנד ראוּר.

(1 ח"ג עא, ב. סז"ך וביאורו.

(2 ראה ד"ה באתי לגני דיו"ד שבט תשי"א פ"ז (תו"מ ח"ב ע' 200 ואילך). וש"נ.

(3 ראה לקו"ת שה"ש לט, ד ואילך. ובכ"מ.

(4 עדויות פ"ב מ"ט.

ההילולא כפשוטו, שמתגלה כוח האין־סוף בדבר המוגבל.

ב. והנה, כשם שעניין ההולדה הוא באופן שמתגלה עניין שהוא כדוגמת המוליד⁴, כמודגש בחמשה דברים שנמנו במשנה⁵ ש"האב זוכה לכן", שבהם דומה הבן אל האב - כן הוא גם בעניין ההולדה שמצד "יום ההילולא", שהולדה זו צריכה להיות בדומה לאב המוליד.

והעניין בזה:

רבינו הזקן כותב באגרת הקודש הידועה² ש"חיי הצדיק אינם חיים בשריים, כי אם חיים רוחניים, שהם אמונה ויראה ואהבה" (כפי שמביא ראייה ממקראות מפורשים בתורה).

ומ"חיים" אלו נעשית הולדה באופן שכוח הבן הוא בדוגמת כוח האב, באהבה ויראה ואמונה: אהבה ויראה - שהם כוללים את כל המדות, כהלשון בחלק א' בתיאור: "אהבה וענפיה ויראה וענפיה"; ואמונה - שכדי שהאהבה והיראה לא יסורו ויפעלו פעולתם במילואה, זקוקים הם ליסוד ועמוד שיהיו בנויים עליו ומונהגים על־ידו, שזהו עניין האמונה, כמאמר רז"ל⁷ "העמידן על אחת, שנאמר⁸ וצדיק באמונתו יחיה".

וכידוע גם הפירוש⁹ במה שכתוב "וצדיק באמונתו יחיה", "אל תקרי יחיה אלא יחיה", והיינו, שהצדיק ממשך אמונה ב"נולדים" מ"יום ההילולא", שתבטיח את קיום החיים הרוחניים, אהבת ה' ויראת ה', וכפי שנמשכים על־ידי התורה באהבת־ישראל וביראה מכל עניין שיכול לחסר במצטרך לישראל, ועל־ידי זה נבנה כללות בניין חיי הצדיק - ב"זרעו", שכן, כאשר "זרעו בחיים" הרי זו הוכחה ש"אף הוא בחיים"¹⁰.

ג. ומובן, שאין הכוונה שמיום ההילולא צריכה

להיוולד דווקא מציאות כזו שעד אז לא היתה שייכת כלל לעניינים אלו, כי אם, שמכאן ולהבא צריכה להיות עלייה שלא בערך לגבי כל עניני העבודה שלפני כן, עד שנחשבת כמו הולדה חדשה וולד חדש.

ועל דרך שמצינו שבכל ראש השנה מתחדשת בריאת העולם באופן של הולדה חדשה, כמו בפעם הראשונה, "וזכרון ליום ראשון"¹¹.

ועל דרך זה בנוגע ליום ההילולא¹², ש"כל עמל האדם שעמלה נפשו בחייו" עולה בעילוי נעלה ביותר, והרי תכלית העלייה היא שיומשך אחר כך בבחינת "שוב" למטה (כמבואר בארוכה בכמה מקומות¹³) - שבכל עניינים אלו כפי שהם למטה נעשה דבר חדש לגמרי, אפילו אצל אלו שגם בשנה שעברה, בימים שלפני יום ההילולא, היו מקושרים, "זיי האבן זיך אָנגעהאַלטן אין דער קליאַמקע", ויתירה מזה, שהיו אצלם מהעניינים של אמונה יראה ואהבה שהיו אצל נשיא הדור, והמשיך אותם לתלמידיו הקרויים בניו, כמאמר רז"ל¹⁴ "כל המלמד את בן חברו תורה (איזה חלק בתורה שיהיה) מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו", ועל אחת כמה וכמה כשמלמדו פנימיות התורה, שבה אין אחיזה לעניינים של העלמות והסתרים (כמו שכתב "רעיא מהימנא" בזהר¹⁵), הרי זה לא רק "כאילו ילדו", אלא הולדה בפועל.

וזהו עניין יום הילולא של צדיק בכלל, ונשיא ישראל, נשמה כללית, ביחוד - שנקרא בשם "הילולא" - שנמשכים מזה "פירות ופירות פירותיהן עד סוף העולם"¹⁶, וכפירוש החסידות¹⁷ שעושים "סוף" להעלם והסתר של העולם, ופועלים שיהיה "נגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו"¹⁸ את

(11) ראה סידור (עם דא"ח) שער הל"ג בעומר דש, סע"ב ואילך.

(12) ראה לקו"ת שה"ש לו, ב. סה"מ תרמ"ט ע' רלג ואילך. ועוד.

(13) סנהדרין יט, ב. צט, ב. הובא בפרש"י עה"ת במדבר ג, א.

(14) ח"ג קכד, ב.

(15) ע"ד לשון חז"ל - כתובות רפ"ט. זבחים לו, ב. ועוד.

(16) ראה גם תר"מ ח"כ ע' 111. וש"נ.

(17) ישע"י מ, ה.

(18) ד"ה להבין כו' גנתא לא עאל בה ההוא גננא - נדפס

(5) ספ"ג.

(6) מכות כד, א.

(7) חבוקק ב, ד.

(8) לקו"ד ח"א קמא, ב. ועוד.

(9) תענית ה, ב. וראה גם שיחת יו"ד שבט דאשתקד בתחלתה

(ת"ר"מ ח"ט ע' 22 ואילך).

(10) תפלת מוסף דר"ה (ר"ה כז, א).

הכוח הפועל והמהווה שישנו בעולם.

ד. [..] וכוח זה לוקחים בכל שנה ושנה מההתחדשות של יום ההילולא, שבו עולה בעילוי אחר עילוי, וממשיך לכל המקושרים והשייכים אליו וההולכים באורחותיו, והיינו, שאפילו אלו שרק הולכים באורחותיו בכוח ההליכה בלבד, שהוא הכוח היותר אחרון שישנו בגוף – הרי הוא ממשיך להם מעילוי זה והוספה זו באופן שנמשך עד למטה מטה, ברגלים, ועקביים,

ומה שישנו עניין של גידול וצמיחה – הרי זה באופן ש"מגרמיה אזורע כו", שזהו עניין הספיחים, שצומחים מאליהם על-ידי הזריעה שהיתה כמה זמן לפני זה, ודוגמתו בזמן הגלות, שאז ישנו עניין הספיחים מה"אור זרוע לצדיק"²³ ש"זרע ליה קב"ה ("ההוא גננא") בגנתא" בזמן שבית המקדש קיים. ועל דרך זה מבאר רבינו הזקן באגרת הקודש²⁴ הידועה שכתב "לנחמם בכפלים" על פטירת צדיק, "צדיקא דאתפטר אשתכח ככולהו עלמין יתיר מבחיהו"²⁵, שאז ישנם "גידולי גידולין מן אור זרוע לצדיק בשדה אשר ברכו ה' כו", והיינו, שכל עניני

כאשר "זרעו בחיים" מומלאים את רצונו וממשיכים בפועל את עניני תורתו ועבודתו עד למטה מעשרה טפחים ב"חוצה" – אזי עושים מ"יום הסתלקות" "יום הילולא"

העבודה שנולדים אצל תלמידיו ותלמידי תלמידיו על-ידי תורתו ועבודתו הם בבחינת "גידולי גידולין". וכיון שכל עניין ישנו גם בנגלה דתורה, ברמז על כל פנים – הנה על זה מביא במאמר²⁶ דברי הגמרא²⁷ "עד ארבעין שנין לא קאי איניש אדעתא דרביה", היינו, שכאשר הרב משפיע שכל לתלמידו, הנה "גם אחר זמן רב (ארבעין שנין) יוכל התלמיד לירד עוד לעומק דעת הרב על-ידי השפעה זו שהשפיע בו. מה שלא השיג מקודם" – שעניין זה הוא ב"בחינת ספיחים", שהרי אין זה באופן שלאחרי ארבעין שנין צריך הרב ללמוד עמו עוד הפעם, אלא באופן שהתלמיד מתבונן ומתעמק בלימוד שלמדו הרב לפני ארבעין שנין, ועל-ידי זה מגלה את אמיתית ופנימיות דעת רבו, ונמצא, שאין כאן עניין של זריעה חדשה של הרב, כי אם תוצאה מהזריעה שהיתה לפני ארבעין שנין – ספיחים.

ועל-ידי זה זוכים אחר כך לילך יחד עמו לקראת משיח צדקנו, במהרה בימינו.

* * *

ה. ישנו מאמר ארוך של הצמח-צדק¹⁹ (שמביא גם כמה מאמרים של רבינו הזקן), שתוכנו – בכללות – בנוגע לעניין הספיחים, ובנוגע לעניין הילולא ויאָרצייט של צדיקים, ותוכן הדברים: איתא בזהר פרשת תרומה²⁰, שזמן הגלות (משחרב בית המקדש, שעל זה נאמר²¹ "ונהר יחרב ויבש") הוא בבחינת "גנתא לא עאל בה ההוא גננא", היינו, שה"גנן" (הקב"ה) אינו נכנס ב"גן", – וכפי שמצינו בישעיה²² שבני-ישראל הם בדוגמת כרם (גן) של הקב"ה, "ויקו לעשות ענבים" –

בספר ההשתטחות (קה"ת, תשנ"ו) ע' לט ואילך. וש"נ.

19 ח"ב קטו, סע"ב ואילך.

20 ישע"י יט, ה. איוב יד, יא. וראה זח"א ו, ב. כה, א. כו, א. ועוד. לקר"ת במדבר יג, סע"ג. אוה"ת נ"ך (כרך ב) ע' א' ואילך. ובכ"מ.

21 ה, א ואילך.

22 תהלים צז, יא.

23 סכ"ז (קמה, סע"ב ואילך).

24 זח"ג עא, ב.

25 שם ע' מד.

26 ע"ז ה, רע"ב.

27 ראה מדרש תהלים צ, יז. מלבי"ם לדברי הימים א (ימי

קדם) ג, כד.

רבינו לרשב"י, שז' אדר הוא יום תענית³⁴, ואילו ל"ג בעומר הוא יום הילולא, שהוא עניין של שמחה³⁵:

"בזמן הבית", ועל דרך זה בזמן המשכן שהיה בהיות בני-ישראל במדבר, שאז היה גילוי אלקות, "רגנא בעצמו עאל בגנתא" - היה "שלימות יחוד קוב"ה ושכינתיה", "יחוד קוב"ה ממש", ולכן לא היה צורך ביחוד שעל-ידי נשמות הצדיקים בעת הסתלקותם, שלגבי אמיתית היחוד דקוב"ה ממש, "אין עולה בשם לשיהיה נקרא הילולא". ולכן, הסתלקות משה רבינו אינה אלא עניין של ירידה. מה שאין כן הסתלקות רשב"י שהיתה בזמן הגלות (שהרי כבר היתה אז גלות רומי³⁶) - כיון שאז לא היה שלימות היחוד דקוב"ה ממש (גנתא דלא עאל בה ההוא גנא), ואז ישנו רק היחוד שנעשה על-ידי נשמות הצדיקים בעת הסתלקותם, "אז גם בחינה זו נקרא הילולא", כמבואר בזהר (בהאירא)³⁷ שאז היו פניו מאירים, שהוא עניין תוספת אור גדול למעלה על-ידי עליית כללות עבודתו של רשב"י בעת הסתלקותו.

ח. אמנם, על-פי זה היה צריך להיות עניין של הילולא ביום הסתלקות של כל הצדיקים? ויובן על-פי המבואר בכמה מקומות (וכמדובר גם אשתקד³⁷) שבשביל לפעול עניין של "הילולא" יש צורך בחיבור שני עניינים: יש לפעול עניין של פנימיות, וביחד עם זה, יש להמשיך זאת בגילוי. והעניין בזה - כידוע³⁸ שעניין הולדת הוולד צריך להיות נמשך מפנימיות המוחין (שלכן "קטן אינו מוליד"³⁹), ובלשון הרמב"ם⁴⁰: "כוח הגוף וחיו ומאור העינים"; ומשם צריך להיות נמשך כל ציור רמ"ח אברים כו', נשמה בגוף, היינו, שצריך להיות

יש להוסיף, שכיון שמצינו שמשך זמן של "דור" הוא כ"ה שנים²⁸ (על-פי רוב), נמצא, שמשך הזמן דארבעין שנים הוא בבחינת "גידולי גידולין".

י. ומבאר במאמר, שעניין זה נוגע גם ללידת הנשמות (על דרך האמור לעיל בנוגע לעניין השפעת השכל) - שבזמן הגלות, "גנתא דלא עאל בה ההוא גנא", אי אפשר להיות היחוד לצורך לידת נשמות חדשות, כי אם רק "לחדש נשמות ישנות ומגולגלות", שהם בבחינת ספחים, שכבר נזרעו בעבר.

אמנם, ישנו אופן של לידת נשמות שנעשה על-ידי היחוד של נשמות הצדיקים, שזהו עניין יום הילולא:

על-ידי עבודת הצדיק, "כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו", בחיים חיותו עלי אדמות - נעשה נחת רוח גדול למעלה. ולאחרי כן, בעת הסתלקותו, אזי עולה כל עבודתו למעלה בעילוי אחר עילוי (כמבואר באגרת הקודש²⁹), ועל-ידי זה פועל למעלה נחת רוח גדול ביותר, שנקרא בלשון הקבלה בשם "יחודים".

ועל-ידי גודל הנחת רוח - פועלים שיומשך מלמעלה לידת נשמות חדשות (לא רק נשמות שבבחינת ספחים), אף-על-פי שזהו עניין שאינו שייך בזמן הגלות על דרך הרגיל. וזהו שהסתלקות הצדיק נקרא בשם "הילולא", כפי שמצינו בזהר (בהאירא)³⁰ הלשון "הילולא דרשב"י", שהתרגום של "הילולא" הוא חתונה³¹ - כי, ענינה של חתונה הוא שעל-ידי זה יהיה קיום מצות "פרו ורבו"³², שהוא עניין המשכת נשמות מלמעלה למטה, וזהו גם עניין הילולא שבהסתלקות הצדיק, שעל-ידי זה נמשכים נשמות חדשות.

י. ועל-פי זה מבאר במאמר³³ החילוק שבין משה

34 ראה גם שיחת יו"ד שבט תשט"ו ס"ג (תו"מ ח"ג ע' 218). וש"נ.

35 ראה שבת לג, ב.

36 ראה גם שיחת מוצש"ק פ' בשלח, י"א שבט דאשתקד בתחלתה (תו"מ ח"ב ע' 30 ואילך). וש"נ.

37 ראה לקו"ת בשלח ב, סע"ד. ואתחנן ג, סע"ב. ובכ"מ.

38 סנהדרין סח, סע"ב.

39 הל' דעות פ"ד הי"ט.

40 תהלים קלג, ג.

28 סו"ף יז"כ"ח.

29 בסוף האדר"ו (ח"ג רצו, ב).

30 ראה עירובין נד, א ובפרש"י.

31 בראשית א, כח.

32 שם ע' מח.

33 טושו"ע או"ח סתק"פ ס"ב.

- שפועלים שגם בהעלם וההסתר, יתגלה - הן על-ידי זה שמכיר בעצמו והן על-ידי זה שפועל הכרה זו בכל הסביבה - עניין הנצחיות, מצד התורה ומצות שנעשים בהעלם וההסתר, ועל-ידי זה בטלים כל ההעלמות וההסתרים, ורואים ש"אני הוי' לא שניתי"⁴⁴, ו"אין עוד מלבדו"⁴⁵.

(קטעים מהתוועדויות י"א שבט ה'תשח"י, וי"ד שבט ה'תשי"ט. תורת מנחם כרך כב עמ' 30, 32, 34, וכרך כה עמ' 24-28)

44) ואתחנן ד, לה.

45) בחוברת 'דבר מלכות' לש"פ קורח שנה זו הרפיסו לקרוא בשמו"ת שלוש הפטרות: דפרשת קורח, דראש-חודש ודמחר-חודש. אמנם ב'היום יום' דש"ק זו (בקביעות זהה - שבת ראש-חודש, ל' סיון) איתא: "... וקורין גם ההפטרות, או שתי ההפטרות אם הוא שבת ראש-חודש..." - שתיים ולא שלוש. ולכאורה: הפטרת קורח שייכת לפרשת השבוע, והפטרת ר"ח קוראים רק "שמא יקראוהו למפטיר" (שו"ע רבינו סי' רפה ס"י. וכן הוא גם ע"פ קבלה, ראה בכף החיים שם ס"ק לו) יחד עם פסוק ראשון ואחרון דהפטרות מחר-חודש, כמנהגנו, אבל את ההפטרות דמחר-חודש בשלימותה אין צורך לקרוא. ונפקא-מינה לכל פעם שקוראים פסוק ראשון ואחרון דהפטרות השייכת לתאריך ולא לפרשה (הערת ר' עזריאל שי' ברגר, אילת). ועצ"ע מלשון ה'רשימות' (חוברת קפג. רשימות היומן' ס"ע שצז): "... אבל ביחידות אומרים ב' ההפטרות [בשבת הגדול, הפטרת 'וערבה' וההפטרות דפרשת השבוע, אף כשערכי-פסח אינו חל בשבת], וכן בשבת ראש-חודש וכה"ג [אומרים ביחידות את שתי ההפטרות]" - הרי מדובר בהפטרות השייכת רק לתאריך ולא לפרשה, ואינה נאמרת בפועל באותה שבת, ובכל-זאת אומרים אותה, ואף מקשרים אותה לאמירת ההפטרות דשבת ר"ח, כך שא"א לתרץ שזו הוראה מיוחדת בהפטרות זו.

נמשך בגילוי.

ועניין זה פועלים רק הצדיקים שעבודתם היתה באופן של חיבור ב' עניינים הנ"ל - שלקחו "רוזין דרוזין", והמשיכו זאת בגילוי עד למטה מעשרה טפחים, באופן שיהיה שייך גם ל"חוצה". ולכן, אצל צדיקים גופא, הנה רק אצל יחידי סגולה מצינו הלשון "הילולא", שאז אין זה עניין של תענית, אלא הפכו כו'.

ט. ובעניין זה ישנה הפעולה של "זרעו בחיים" - "ושננתם לבניך אלו התלמידים", כולל גם תלמידי תלמידיו שהם "גידולי גידולין":

כאשר "זרעו בחיים" ממלאים את רצונו וממשיכים בפועל את עניני תורתו ועבודתו עד למטה מעשרה טפחים ב"חוצה" - אזי עושים מ"יום הסתלקות" יום הילולא".

ועל-ידי זה פועלים גם את עניין "חיים עד העולם"⁴¹ (כפי שמסיים בהאירא¹²) - שממשיכים מעצמיות החיים למעלה, "כי עמך מקור חיים"⁴², "עד העולם", בעולם התחתון, "עולם" מלשון העלם⁴³ (והסתר), ופועלים שיומשך בו הפירוש השני ב"עולם" - מלשון נצחיות, שעניין זה הוא רק מצד אין-סוף בעצמו, שאין בו שינויים, ולכן שם הוא אמיתית עניין הנצחיות.

ועניין זה נעשה על-ידי ההמשכה מבחינת הפנימיות, רוזין דרוזין, להיות נמשך עד ל"חוצה"

41) שם לו, יר"ד.

42) לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

43) מלאכי ג, ו.

העולם כבר מוכן!

הזמן שהניסים יחדרו בטבע העולם

..עדיין נשאלת השאלה - כפי שכמה שואלים: אפילו כאשר אני בעצמי עושה את עבודתי בשלימות, עד שאני מגיע לדרגה שמציאותי היא "יפוצו" (תכלית הביטול) - מה התועלת בזה, כאשר אתם המעט מכל העמים ובעולם סביב ישנם שבעים אומות שהם ריבוי עצום בכמות בערך לכבשה אחת. ובסגנון אחר: מה יאמר העולם ומה יאמרו האומות על כך שיהודי עושה את עבודתו ב"יפוצו מעינותיך חוצה", ובמיוחד - בקירוב הגאולה האמיתית והשלימה, הרי אין הם מכינים מה פירוש הדבר? אמנם זוהי עבודה גדולה ונעלית - אבל צריכים לכאורה להתחשב - טוען הוא - עם העולם! המענה על זה הוא: העולם כבר מוכן! כאשר יהודי יעשה את עבודתו כדבעי - באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, וביחד עם זה כפי שזה מלובש בכלים של לבושי הטבע - יראה איך שהעולם, טבע העולם ואומות העולם, מסייעים לו בעבודתו.

אפילו פעם (כאשר היו מניעות ועיכובים) היה הסדר אצל החסיד, שמצבו ובמילא אמר "ביטול אידיאט" [=ביטול צועד]; על אחת כמה וכמה עכשיו, כאשר כמה וכמה מהמניעות והעיכובים אינם [וכאמור לעיל שגם במדינה ההיא נעשו שינויים גדולים לטוב]. ואדרבה - בעולם עצמו רואים את הנסים והנפלאות שמתרחשים בשנים האחרונות [שנת נסים, ושנת אראנו נפלאות] - כבר הגיע הזמן, שהגם שצריך להיות עניין שלמעלה ממדידה והגבלה - נסים ונפלאות, עד לנסים ונפלאות דגאולה האמיתית והשלימה - הרי זה חודר גם בטבע העולם, שהעולם עצמו מסייע לצמיחת הגאולה [כפי שפרח מטה אהרן...]... ועל דרך כפי שהיה ביציאת מצרים - שכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות - שנוסף על הנסים שהיו אז, הרי היה "וינצלו את מצרים", באופן כזה שהגם שזה התחיל בדרך נס, הביא הדבר לכך שהמצרים בעצמם סייעו בזה לבני ישראל, ונתנו יותר מכפי שביקשו. על אחת כמה וכמה בגאולה האמיתית והשלימה - כאשר יהיו נפלאות אפילו בערך לנפלאות יציאת מצרים, יהיה זה גם כן באופן כזה שהעולם וטבע העולם עצמו יסייע לכך.

(משיחת בדר"ח תמוז וש"פ קרח, ג' תמוז תנש"א. התוועדויות תנש"א חלק ג עמ' 405-406)

הקושיות באות מזה שחדורים ברגש הגלות

יש הטוענים שמזה גופא יש להקשות: הכרזת נשיא דורנו "לא לתור לגאולה", "הנה זה עומד אחר כתלנו", היתה לפני עשרות שנים, ואף-על-פי-כן, עדיין לא בא! וגם אליה הנביא עדיין לא בא לבשר על הגאולה! הנה קושיא זו עצמה באה מצד העובדה שחדורים ברגש הגלות... ובמילא לא יכולים להשתחרר מ"חלום" הגלות, ולהרגיש שהמציאות האמיתית בהקיץ היא - הגאולה בפועל ממש. אמנם, על-פי תורה ישנו צורך בעניין של גלות ושינה, מפני העילוי שבדבר כו'. . אבל אף-על-פי-כן, יכולים לצאת ידי חובת הגלות [והעיקר - "לצאת" מהגלות כפשוטו] על-ידי הגלות כפי שהיא בתורה. . היינו, יגיעה ושעבוד בלימוד התורה! ואילו בנוגע לפועל ממש - תבוא הגאולה למטה מעשרה טפחים!

(משיחת שבת פרשת פינחס תשד"מ. התוועדויות תשד"מ כרך ד, עמ' 2214-2213 - בלתי מוגה)

כקטן כגדול

על הצטנעות מופלגת • ילד משחק - למתפלל ייחשב? • מה גרם
לרבי לאכול בשר • שליחות עלומה • ומה ענה הרבי לאב שבנו ביקש
להינשא לנוכרית • פנינים אחדים לכבוד יום הגדול ג' תמוז, מתוך
סיפוריו של נאמן בית רבי, ר' מאיר הרליג

"אברך, אברך, אברך, כך לא מחזיקים סידור". הרבי הגביה את עיניו הקדושות מן הסידור הביט באותו אדמו"ר, חייך ופתח את הסידור בדרך הרגילה.

מתי התחיל הרבי לאכול בשר

בלילות הסדר בשולחן הרבי בדירת כ"ק אדמו"ר הריי"צ היו מגישים לשונות של בשר (אולי מיוסד על מנהגו של אברהם אבינו שכיבד את המלאכים בלשונות). המשפיע הרה"ח ר' שמואל לויטין לא היה אוכל בשר, ולכן הביאו לפניו בשר הודו. הוא ישב והתבונן והיה סבור שזה לשון, והרבי פנה אליו ואמר: וכי להודו יש לשון? ...
פעם אחרת, כשהרה"ח ר' אליהו סימפסון נכח בשולחן וגם הוא נהג לא לאכול בשר, אמר לו הרבי:

גם אני עד שהגעתי לכאן [=ארצות הברית] לא אכלתי בשר. אך כשהגעתי ואכלו בשר בשולחן של כ"ק מו"ח אדמו"ר - התחלתי לאכול.

אני והילד מתפללים

אביו של הרה"ח ר' מאיר הרליג נכנס פעם אחת ל'יחידות' אל הרבי וביקש מהרבי ברכה שירוהו נחת מנכדו, שהיה אז בן שנתיים וחצי. "מכיר אני אותך, אני מתפלל עמו בכל יום מנחה ומעריב",

"את בתי נתתי לאיש"

אחד מרגעי השיא בחתונת הרבי בשנת תרפ"ט היה, כאשר הרבי הריי"צ התבטא "את בתי נתתי לאיש". אביו של הרבי ועוד מגדולי החסידים דנו והתבוננו במשמעות הדברים.
מעניין לצטט בהקשר לאמרה זו דברים שכותב הרבי בב' אלול תשכ"א (אגרות קודש כרך כ' עמ' שכ):

במענה על מכתבו... בעת רצון יזכירוהו על הציון הק'... מתאים לתוכן כתבו.
ויהי רצון עלי'פי מה שנאמר 'את בתי נתתי לאיש הזה' שיקויים בזה כל הנזכר-לעיל, זאת אומרת שיהיה נתתי - מרצונו הטוב, לאיש - חשוב וצדיק (ראה שמות ב.א. זוהר חלק א רנו,א).

הצנע לכת

בתקופה הראשונה לאחר יו"ד שבט תשי"א ביקש הרבי להוסיף ולהצטנע, ולהסתיר את עצמו. היה זה למחרת יו"ד שבט הגדול הוא, הרבי ישב ב'זאל' בתפילת מנחה תחת השעון והחזיק את הסידור בצורה מסויימת. במקום נכח אחד האדמו"רים שהתגורר אז בקראון-הייטס ולא הכיר את הרבי, שזקנו היה שחור והוא נראה צעיר. אותו אדמו"ר פנה אל הרבי ואמר:

הגיב הרבי.

ר"מ הרליג מציין שבאותה תקופה אכן היה מביא את בנו ל-770 לתפילות, אך הילד היה מתעסק בפרוכת ומשתובב, והוא ר"מ היה לפעמים מכה אותו קלות כדי שינהג כשורה. אך כששמע את תגובת הרבי הפסיק להעיר לו ונתן לו להמשיך להתנהג כדרכו...

שליחות משותפת

זה היה לפני פסח. יום אחד ישב ר"מ הרליג, בעודו בחור ב-770, ב'זאל' תחת השעון. לפתע יצא הרבי מחדרו הקדוש וסימן לו להתקרב. כאשר ניגש, מסר הרבי לידי חבילת מצות, והורה לו לנסוע לשדה התעופה, לגשת אל התור של חברת מטוסים מסויימת, לחפש יהודי הנוסע למזרח הרחוק ולמסור לו את החבילה. עוד הוסיף הרבי, כי יוכל לומר לו ממי קיבלה, והיהודי כבר ידע למי למסור את המצות. כשכרטיסיה יוכל היהודי הנוסע ליטול לעצמו שתי מצות (מצה לכל סדר). שאל הרבי את ר"מ הארליג: איך תיסע לשדה התעופה? והוא השיב: במונית. שאל הרבי: נסיעה במונית עולה כסף... ורמ"ה השיב: יש לי כסף. שוב שאל הרבי: ומה עם הדרך חזרה, ידוע לך שגם היא תעלה כסף... רמ"ה השיב: יש לי כסף גם בשביל הנסיעה חזרה. הרבי סיים: כשתשוב תדפוק על דלת חדרי, ואפתח לך. ר"מ הרליג ביצע את השליחות כפי שנתבקש, וכששב ל-770 הבחין כי דלת חדר המזכירות פתוחה, ונכנס אל החדר. הרב חודקוב, שישב שם, סיפר לו, כי הרבי יצא כמהפעמים מחדרו הק' לשאול אם הרליג כבר חזר. "לך לחדרו של הרבי, דפוק בדלת ותיכנס" - הורה לו הרב חודקוב. כך עשה, נכנס והודיע לרבי כי ביצע את שליחותו, הרבי הגיב ואמר: "ישי-רכוח גדול! אתה עשית את שליחותך, אני עשיתי את שליחותי, ויחד ביצענו את השליחות של השם-יתברך".

הזכרה על הציון כוללת הכול

בחור שהיה ב'יחידות' כתב אחר-כך לרבי שהוא

מבקש להיכנס שוב ל'יחידות', כדי שהרבי יברכו בהנחת ידיים על הראש... בתגובה כתב לו הרבי: ברכה בהנחת ידיים על הראש - אין נהוג כאן כלל. וכבר אמרתי לו שאזכירו על הציון להמצטרך לו וזה כולל הכל.

כשהרבי התיך לשוחח עם כומר

יהודי תושב ארצות-הברית נקלע לצרה צרורה. בנו חבר לבת נכר נוצרית וביקש להינשא לה, רחמנא ליצלן. בצר לו פנה היהודי לרבי, והרבי העניק לו כמה עצות:

- א. נוסף על שיחות ישירות של האב עם הבן, ישתדל
- ב. שגם אחרים ישוחחו עם בנו בנושא.
- ג. באם יתאפשר - גם עם הכומר של הנכרית, ותוכן הדברים: "שאלו זה אנושי, להרוס משפחה" וכיוצא בזה.
- ד. התייעצות בעורך-דין מומחה - איך להצר קשר הנ"ל.

הכרת טובה

הרה"ח ר' מאיר הרליג היה מכין עבור הרבי - שהיה אוגד בעצמו את לולבו בכל השנים (מלבד השנים האחרונות) - מספריים, סכין, ועלים ארוכים של הלולב בשביל הלולב של הרבי. לפועל, הרבי לא השתמש בעלי הלולב המיוחדים, אלא חתך בסכין עלים בלולב שלו מלמטה.

בחיי אימו, הרבנית מרת חנה ע"ה, היו מכינים גם עבורה ד' מינים והיא, ומרת וינער שהיתה מתגוררת בביתה, כדי שלא תהיה לבד, היו מברכות עליהם.

לקראת חגי-הסוכות תשכ"ה ביקש הרבי שיכינו ד' מינים בעבור מרת וינער (הרבנית נפטרה ב'תשרי), ובהתקרב ערב סוכות, שאל לפני נסיעתו לאוהל, האם כבר הכינו זאת עבור מרת וינער. כשנענה בתשובה לא ברורה, הודיע הרבי כי לא ייסע לאוהל עד שיודיעו לו בברור שהכינו את ד' המינים עבורה.

פרשת קורח

ויקה קורח (טז,א)

אחר ביאת מרגלים היתה בליעת קורח (סדר עולם רבא פ"ח)

פרשת קורח אירעה לאחר שובם של המרגלים, משום שכל עניין המחלוקת של קורח התעורר ועלה בהמשך לסיפור המרגלים:

המרגלים רצו להישאר במדבר ולהתמסר ללימוד התורה במנוחה ובשלווה, הרחק מטורדות העולם, ולא רצו לעסוק בקיום המצוות המעשיות, כפי המתחייב בארץ־ישראל. כאשר הוכח לכול שטעו, ושצריכים בכל זאת להיכנס לארץ ולקיים שם את המצוות המעשיות, שכן "המעשה הוא העיקר", עמד קורח וטען: לו היה העיקר לימוד תורה - הרי שאין אדם היכול להידמות למשה רבנו, מקבל התורה; אך מאחר שהעיקר הוא מעשה המצוות, שבזה כל ישראל שווים - "מדוע תתנשא?"

על כך ענה לו משה "בוקר ויודע ה'". כלומר: "בוקר" - מעשה המצוות צריך להיות מואר באור וחיות פנימי של אהבת־ה' ויראתו, "ויודע ה'" - כך שיביאו לידי ידיעת וגילוי אלוקות. ובכוננת המצוות הרי יש הבדל גדול בין זו של משה לזו של כל שאר ישראל.

(ליקוטי שיחות כרך ד עמ' 1048)

עבודת מתנה אתן את כהונתכם (יח,ז)

"עבודת מתנה" - היינו "אהבה בתענוגים", שהיא הרגשת תענוג אלוקי נפלא, מעין עולם הבא. עבודה זו קרויה 'עבודת מתנה', שכן אי־אפשר לו לאדם להגיע לאהבה זו באמצעות השתדלות ויגיעה, אלא היא ניתנת כמתנה מן השמים.

(תניא פרק יד)

ואני הנה נתתי לך וגו' (יח,ח)

לפי שבא קורח וערער כנגד אהרן על הכהונה בא הכתוב ונתן לו כ"ד מתנות כהונה (רש"י)

"לפי שבא קורח וערער על הכהונה" - קורח טען ש"כל העדה כולם קדושים", ואינם זקוקים להשפעת והדרכת הכהנים.

"בא הכתוב ונתן לו כ"ד מתנות כהונה" - כדי להדגיש את תלותם של העם בכהנים, כיצד הם זקוקים לכהנים כדי להעלות את ענייניהם הגשמיים לקדושה.

(לקוטי שיחות כרך יח עמ' 219)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת קורח

ל' בסיוון, א' דראש-חודש תמוז

* 'שתדלו שמפטיר' יהיה הגדול שבחבורה - בריצוי רוב המניין - או על-פי הגורל. שחרית: יעלה ויבוא. חצי הלל, ואברהם זקן, זבדיה, קדיש תתקבל. שיר-של-יום, הושיענו, ברכי נפשי, קדיש יתום.

מוציאים שני ספרי-תורה. בראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע, לפני הגבהה מניחים את ספר-התורה השני על הבימה, ואומרים חצי קדיש. הגבהה וגלילה. בספר התורה השני קוראים למפטיר בפרשת פינחס: "וביום השבת... ובראשי חודשיכם... ונסכו". הגבהה וגלילה.

הפטרה: "כה אמר ה', השמים כסאי" (ישעיה סו) ומוסיפים פסוק ראשון ואחרון מהפטרת 'מחר-חודש' (שמואל-א', כ.יח.מב).¹

6 ספר-המנהגים עמ' 33.

7 בלוח כולל-חב"ד (שבת, ר"ח שבט) כתב: "טעה ואמר 'תיקנת שבת': עד שלא סיים תפילתו - חוזר ומתחיל 'אתה יצרת', ואם סיים תפילתו - חוזר לראש התפילה...". ואף שאמר "נעשה לפניך... ומוסיפים כהלכתם", ל' רבים (והרי במוסף בדיעבד די באיזכור בלבד, ראה בשו"ע אדה"ז סי' רסח ס"ז), כאן גרע, כיוון שהזכיר שבת ולא הזכיר ר"ח כלל. מקור דין זה - בברכי-יוסף (תצ"ק ח, הובא בשע"ת שם ס"ק ג ובכף-החיים סי' תכה ס"ק כו), שו"ת תשובה-מאהבה ח"א סי' קס, חכמת-שלמה סו"ס תכה, ליקוטי מהר"ח (בדפוס המקורי - ח"ב דף צו ע"ב). ויש שנסתפקו בזה. וע' בס' אשיישראל (פרק מה הערה קצג) שיש לחלק בין שבת ר"ח וחוה"מ לבין ר"ה.

בס' הנ"ל (פרק לט סעיף עו, וש"ת) סיכם פריטים בזה: נזכר קודם אמירת השם של 'מקדש השבת' - יחזור ל'אתה יצרת'; אחר השם - יאמר 'למדני חוקיך', ויחזור ל'אתה יצרת'; אחר סיום 'מקדש השבת' קודם 'רצה' - יאמר 'ונעשה לפניך קורבן ר"ח הזה', וימשיך כסדר; נזכר אחר-כך, לפני אמירת השם של 'המחזיר שכינתו לציון' - יאמר במקום שנוכר 'ונעשה לפניך קורבן ר"ח הזה' ויחזור ל'ותפילתם באהבה'; נזכר אחר אמירת השם הנ"ל - יאמר 'למדני חוקיך' ויחזור ל'ותפילתם'; סיים הברכה - כל עוד לא סיים את 'היו לצרין' האחרון - יחזור ל'אתה יצרת'. סיים 'היו לצרין' האחרון, שדינו כ"עקר רגליו"

מנהגנו בקריאת שמו"ת לומר בסיומה את שתי 1 ההפטרות ("ויאמר שמואל" לפרשת קורח, ו"השמים כסאי" לראש-חודש). למנהג רבותינו, אומרים ביום שישי לאחר קריאת שמו"ת את ההפטרה "ויאמר שמואל", ובשבת קודש לפני תפילת שחרית, לאחר קריאת ה'שביעי' (פעם נוספת), את ההפטרה הנאמרת בפועל "השמים כסאי".

קודם שמונה-עשרה² בליל שבת-קודש טופחים על השולחן להזכיר 'יעלה ויבוא', אבל אין מכריזים זאת בדיבור.³

* בשבת-קודש זו⁴, שקודם יום ההילולא ג' תמוז, ישתדלו לעלות לתורה. אם אין מספר העליות מספיק - יקראו בתורה בחדרים שונים⁵, אבל לא להוסיף על מספר הקראים.

1) עיקר המנהג הוא בליל א' דר"ח (ראה 'מהרי"ל - מנהגים' עמ' ה, שבליל ב' דר"ח היו שלא הכריזו 'יעלה ויבוא' אלא 'ראש חודש'. 'התקשרות' סוף גיליון קיח). אך יש הרגילים לטפוח על השולחן גם בב' דר"ח, וכן לומר בקול 'יעלה ויבוא' גם בשחרית ומנחה, ולהכריז לפני מוסף דשבת ר"ח 'אתה יצרת', כדי למנוע שכחה.

2) סידור אדה"ז, תפילת ערבית.

3) מנהגי יום ההילולא - הוראת בי"ד רבני חב"ד בארה"ק, ע"פ מכתב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו משנת תשי"א ליו"ד שבט (אג"ק ח"ד עמ' קמב, ספר-המנהגים עמ' 95, ובכ"מ).

4) כאשר לפחות שישה מהמתשתפים לא שמעו את קריאת-התורה (קצות-השולחן סי' כה ס"ד). ואפשר לעשות זאת אף לפני תפילת שחרית, כנפוץ בין אנ"ש ובבית-חיינו (עיין אג"ק ח"ג עמ' ד, שלא חייב להיות קשר בין התפילה לקריאת התורה. וע' בספר 'התפילה כהלכתה' פט"ז ס"ה ובהערות שם).

5) ברכי-יוסף או"ח סי' רפד ס"ק א. שערי-אפרים שער ט סמ"ב. 'דרכי חיים ושלום' אות רי.

כייביאך. שש זכירות. חולצים תפילין דר"ת. הש"ן
אומר איזה מזמור, חצי קדיש, מוסף.

שכח יעלה ויבוא במנחה, ונזכר בערבית מוצאי-
ראש-חודש - מתפלל פעמיים שמונה-עשרה,
והשנייה - יתנה שתהיה בתורת 'נרבה' (אם הוא פטור
מלהתפלל 'תשלומין')¹².

יום שלישי

ג' בתמוז

ביום זה, בשנת תרפ"ז, נשתחרר כ"ק אדמו"ר
מהוריי"צ נ"ע מהמאסר בבית-האסורים (שפלרניה,
בעיר פטרבורג, שנקראה אז 'לנינגרד'), בתנאי
שיסע מיד לגלות, בעיר מקלטו 'קוסטרומה' למשך
שלוש שנים¹³.

יום ההילולא השישה-עשר של הוד כ"ק אדמו"ר
מרא ורבנא מנחם-מענדל צוקללה"ה נבג"מ זי"ע
(תשנ"ד), דור שביעי לנשיאי חב"ד, ומנוחתו כבוד
בניו-יורק, ארצות-הברית, על-יד ציון כ"ק חמיו
אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע.

סדר יום ההילולא:

ביום שני, תיכף אחר השקיעה¹⁴, מדליקים (בכל
בית) נר שיידלק כל המעט-לעת. אם אפשר בקל
- נר של שעווה¹⁵.

יבחרו וירימו מי שיתפלל לפני התיבה ביום

12 ראה בפירוט ב'ספר התולדות - אדמו"ר מהוריי"צ', כפר-
חב"ד תשל"ב, ח"ג פרק כא. ספר-השיחות תרפ"ז, מבוא עמ' י.
עמ' 168. ספר-השיחות תנש"א ח"ב עמ' 649. מענה כ"ק אדמו"ר
בעניין **אמירת תחנון** ביום זה (נדפס בקובץ 'היכל מנחם' ח"ג
עמ' מז, עיי"ש בהערות): "בעניינים התלויים ברגש אין לשאול,
כיוון שזו הוכחה שאין רגש". במניין של הרבי אמרו תחנון ביום
זה (אבל אולי היה זה משום שהרבי לא רצה להורות בזה, אלא
שהדברים יבואו באתעדל"ת), אך המשפיע הרה"ח ר' מענדל
פוטערפאס ע"ה לא הניח לומר תחנון ביום זה.

13 ע"פ ס' המנהגים עמ' 79.
14 'ראשייתיות: 'הקיצו ורננו שוכני עפר' (מהמכתב שצויין
בהערה 4). למעשה, נר של שעוות-דבורים **טהורה** אינו זולק
יפה (מוציא הרבה גאזים וכבה מהרה, מלבד באבוקת-הבדלה
הפתוחה לאוויר), ונרות 'השעווה' המצויים בשוק מעורבים
בהרבה 'סטיארין'. ולכאורה די שיהיה ה**רוב** שעווה לקיום
המנהג כראוי.

15 י"א שהרבי אמר את התיבות 'ונפש השנית בישראל היא
חלק אלוהה ממעל ממש', מנהגי-מלך ס"ע 32.

אין אומרים 'אב הרחמים'.

מוסף: 'אתה יצרת'⁸.

מנחה: פרקי-אבות - פרק ד.

שכח 'יעלה ויבוא' במנחה - חזור. אם נזכר בזמן
תפילת ערבית - מתפלל שתיים (השנייה - עדיף
לאומרה אחרי 'אתה קדוש'), הראשונה לערבית
(ובה אומר 'אתה חוננתנו') והשנייה לתשלומי-
מנחה. ואם שהה הרבה אחרי ערבית, אינו יכול
להתפלל תפילת תשלומין⁹.

יום ראשון

א' תמוז - ב' דראש-חודש

ערבית, מוצאי-שבת: בראש-חודש (ובכל יום
שיש בו מוסף) אין האבל יורד לפני התיבה, ואפילו
לא בתפילת ערבית ומנחה¹⁰.

שחרית: יעלה ויבוא. חצי הלל, ואברהם זקן,
זכריה, קדיש תקבל. שיר של יום, הושיענו, ברכי
נפשי, קדיש יתום.

קריאת התורה דראש-חודש. חצי קדיש. אשרי,
ובא לציון¹¹. יהללו. חולצים תפילין דרש"י ומניחים
תפילין דרבנותם, קוראים קריאת-שמע, קדש, והיה-

- יחזור לראש התפילה.

[לגבי סיום הדין בלוח כולל-חב"ד: "...ואם אמר 'אתה יצרת'
אע"פ שחתם 'מקדש השבת' בלבד - יצא", אכן בס' תפז ס"ג
ביו"ט שחל בשבת, פסק אדה"ז שמשום ספק ברכה "טוב לחוש
לדבריהם" של הפוסקים שלא לחזור לראש אחרי כדי דיבור,
כשחתם בשבת או ביום טוב בלבד, כדי "שלא להכניס עצמו
לידי ספק ברכה לבטלה" (אף שמשמע שם שמעיקר הדין היה
צריך לחזור), אבל דין זה הוא רק בשאר תפילות ולא במוסף.
וע' בס' אשיישראל פל"ט סעיף עה ובנסמן שם].

8 ראה שו"ע אדה"ז סי' קח סעיפים ב,ה,ז.

9 ספר-המנהגים עמ' 8.

10 פעם אירע במניין של הרבי שהש"ץ סיים בקול "יגדיל תורה
ויאדיר", לפני החזרת הס"ת, והרבי הורה לו לומר מיד את
הקדיש [כנראה משום שעיקר חיוב אמירת קדיש הוא על ובה
לציון ולא בהקדמה לתפילת מוסף. וראה בנימוקי או"ח ר"ס
נה שהורה במצב זה (שמפסיקים בתפילין דר"ת ואף בדברים
בטלים לפני הקדיש) לומר את הקדיש לפני החזרת הס"ת] וזה
כנראה גרם שהתחילו לנהוג שם למהר ולהחזיר את הס"ת לפני
אשרי ובהלציון.

11 לוח כולל-חב"ד בדר"ח מרחשוון, משו"ע אדה"ז סי' קח
סי"ז.

ההילולא, ונכון לחלק שיתפלל אחד ערבית, שני - שחרית, שלישי - מנחה, כדי לזכות בזה מספר יותר גדול של אנ"ש.

בשעת התפילות ידלקו חמישה נרות.

אחר התפילה (ובבוקר - אחר אמירת תהילים) ילמוד (יסיים) המתפלל לפני התיבה פרק כ"ד דכלים ופרק ז' דמקוואות. אחר-כך יאמר המשנה "ר' חנניא בן עקשיא... ויאדיר". בלחש - איזה שורות בתניא¹⁶, קדיש דרבנן.

אחר תפילת ערבית - יחזור חלק מהמאמר האחרון המוגה שזכינו לו, ד"ה "ואתה תצווה" תשמ"א (קונטרס פורים-קטן תשנ"ב, שחילקו כ"ק אדמו"ר בו ביום בידו הקדושה לכל אחד ואחד מהנאספים¹⁷), בעל-פה. ואם אין מי שיחזור בעל-פה - ילמדוהו בפנים. וכן אחר תפילת שחרית. ולסיימו אחר תפילת מנחה.

בבוקר קודם התפילה - פרק תניא¹⁸. וכן לאחר תפילת מנחה¹⁹.

בבוקר קודם התפילה - ירים כל אחד²⁰ תרומה

16 ספר-המאמרים - מלוקט חלק ו עמ' קט.

17 על-פי אג"ק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' שצ - ללמוד אגרת-הקודש סימן ז"ד.

18 על-פי הנפוץ בין אנ"ש ביר"ד שבט - ללמוד את הביאור לאגה"ק האמורה.

19 "תנית הצדקה (בקשר עם יו"ד שבט וכיו"ב) - הוא שייך גם לנשים, ואדרבה (מצד כמה טעמים) להן דבר הצדקה שייך יותר" (ספר-המנהגים עמ' 85). מובן שיש לשתף גם את הטיפ (ומכספס) בזה, וכן בשאר ההנהגות, שגם נשים וטיפ שייכים בקיומן.

20 נוהגים לכתוב את הפ"נ על נייר חלק דווקא. מקפידים לכתוב (אפילו את טיוטת הפ"נ - ראה 'אספקלריה' נספח לכפר חב"ד' גיליון 1243 עמ' 20) דווקא באם טבלו באותו היום במקווה (באם לא טבל - יכתוב ע"י אחר). כותבים בחגירת אבנט (ונוטלים ידיים לפני-כן). כשכותב אדם פ"נ על עצמו, כותבים "עלי", "עלינו", ואלו כשכותב עבור אחרים הלשון הוא "עבור..." (המוכר הרה"ח רי"ל שי' גרונר).

"בנוגע לנוסח הפדיון... אילו יישר חילי, הייתי מבטל הנוסח שכותבים "ממקור הרחמים כו' (ז'החסדים האמיתיים) ע"ד מכניסי רחמים כמבואר בתשובת מהרי"ב ז"ל", כ: א) "ע"ד... ז"ל" הוא ביאור ההיתר על תנית פדיון לרבי (שלכאורה ה"ז עניין של ממוצע) ובמילא אי"ז נוגע ושייך לנוסח הפדיון שעניינו בקשת רחמים... ולא ביאור ההיתר על זה. (ב) ובנוגע להנוסח 'ממקור הרחמים' - אין צורך ליתן לרבי 'כתובת' מהיכן לעורר רחמים... ואולי רצונו לעורר רחמים ממדריגה נעלית יותר...

להעניינים השייכים לנשיאנו, בעד עצמו ובעד כל אחד מבני ביתו שיחיו, וכן קודם תפילת מנחה.

לאחר תפילת שחרית - יכתוב ויקרא כל אחד פ"נ²¹ (הנשואים - כמובן בחגירת אבנט). אלו שזכו להיכנס ליחידות, או על-כל-פנים לראות את פני כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו - יצייר עצמו, בעת קריאת הפ"נ, כאילו עומד לפניו. להניח הפ"נ אחר-כך בין דפי מאמר, קונטרס וכו' של כ"ק אדמו"ר. ולשלחו (אם באפשרי - בו ביום) על מנת לקראתו על הציון שלו (מס' הפקס שליד הציון: 718-723444-1). במשך המעט-לעת - ללמוד פרקי המשניות של אותיות השם²².

כ"ק מו"ח אדמו"ר (וכן הרבי עצמו - ראה 'אוצר מנהגי חב"ד' אלול-תשרי עמ' תגיתד, ובכ"מ] היה אמנם כותב נוסח זה, אבל זוהי הנהגה שלו, ואין זה ראייה שגם אנו... צריכים לכתוב כן... (משיחת ליל ב' אייר תש"י ס"ד, 'תורת-מנחם - התוועדות' תש"י עמ' 39).

ראה באג"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"א עמ' קנד: "לדעתי א חשוב אשר פ"נ על קברי הצדיקים בעניינים רוחניים בעבודה, איננו צריכים לכתוב החסרונות שמוצא בנפשו, כי אם לבקש שיתקן... הפרט הוא באופן כך וכך, ולא לכתוב כמו שהוא עתה בחסרונו...". עיי"ש. כ"ק אדמו"ר מהר"ש, בשבו מהאוהל, ביאר זאת פעם לבני-ביתו (מבוא לקונטרס ומעין עמ' 55), בכך שברוחניות נראה כל דבר, גם החיסרון, כאילו הוא חי ממש. כשאיראפשר כלל לכתוב פ"נ, ידוע המעשה מהמשפיע הרה"ח ר' מ"מ פוטסרפאס ע"ה שנעצר בחדש טבת תש"ז, והיה נתון בחקירות קשות וכו' עד ערב בל"ג בעומר, ובאותו יום הגיע 'לשבת' בכלא. רק אז יכול היה לחשוב על מצבו, ורצה לשלוח פ"נ לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, אך הדבר היה בלתי-אפשרי. ונוכר בדברי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ לפני צאתו מרוסיה בשמח"ת תרפ"ח [לא מצאתי הלשון ברשימת השיחה הנדפסת. וראה לקוטי-דיבורים כרך א, דף ב ע"א ובהערה] "כשתחשוב עלי, אחשוב אני עליכם" ואז 'שלח' אליו פ"נ **במחשבת**. לאחר חודש וחצי הגיע לווגתו (שכבר היתה אז בצרפת) מכתב מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מתאריך י"ז אייר, ובו אישור "המברק נתקבל". בני המשפחה תמהו איך ייתכן ששלח מברק ממאסרו. לאחר שנים רבות, כשיצא והגיע לרבי לי"ט כסלו תשכ"ד ביקש ממזכירו של הרבי הריי"צ (בשנת תש"ז) לבדוק אם יש מברק ממנו בארכיון, ולא מצא, ונוכר שבאותו יום הכתיב לו אדמו"ר מהוריי"צ את המכתב - ונוכר ב'משלוח' הפ"נ (מפי נכדו הרה"ח ר' יוסף-יצחק שי' ליברוב).

21 כגון הפרקים דלהלן: **מ** - ברכות פ"א; **נ** - שבת פכ"א; **ח** - חלה פ"א; **ס** - סוטה פ"ח; **מ** - אבות פ"א; **ע** - פסחים פ"ק; **נ** - ידים פ"ב; **ד** - סנהדרין פ"ג; **ל** - סוכה פ"ד.

22 מברק ל'י' שבט תשנ"ב - ספר-השיחות תשנ"ב ח"ב עמ'

במשך המעֵת־לֵעֵת - לבקר (אלו הראויים לזה) בבתי־הכנסת ובבתי־המרדש אשר בעיר, לחזור שם מימרא או פתגם מתורתו של כ"ק אדמו"ר, לבאר אודות אהבת כל ישראל שלו, להודיע ולהסביר תקנותיו²⁹ על־דבר לימוד הרמב"ם לכל אחד ואחת (שלושה פרקים ליום, פרק אחד ליום או ספר המצוות), ועל־דבר מבצעי המצוות הכלליים שלו: מבצע אהבת־ישראל, חינוך, תורה, תפילין, מזוזה, צדקה, בית מלא ספרים - יבנה וחכמיה, נרות שבת־קודש ויום־טוב, כשרות האכילה ושתייה וטהרת־המשפחה, ואחדות כל בני־ישראל בכתיבת ספרי־התורה הכלליים³⁰; לעורר את בני־נח בדבר קיום שבע מצוות שלהם³¹; ועד המבצע האחרון והעיקרי - 'עמדו הכן כולכם'³², לפרסם בכל מקום את הנבואה ש"לאלתר לגאולה" וש"תיכף ומיד ממש 'הנה זה (משיח) בא'³³, וההשתדלות האחרונה של כל אחד ואחת מישראל להביא את המשיח על־ידי לימוד התורה בענייני מלך המשיח ובענייני הגאולה³⁴, כדי להתחיל "לחיות" בענייני משיח וגאולה³⁵; ואף "שישו ושמחו בשמחת הגאולה"³⁶.

אם באפשרי, לעשות כל הנ"ל מתוך התוועדות. במשך המעֵת־לֵעֵת - לבקר (המוכשרים לזה) במקום כינוסי הנוער החרדי - ולהשתדל, ככל

במשך המעֵת־לֵעֵת - לעשות "התוועדויות פעילות ומתוך אהבת־ישראל"²³, ולהתחזק בכל ענייני לימוד התורה נגלה וחסידות, חיוק התורה והיהדות והפצת המעיינות, ובמיוחד באהבת־ישראל ואחדות־ישראל, כפי שהורנו, החל מהתוועדות הראשונה דקבלת הנשיאות²⁴, ועד ההתוועדות האחרונה לעֵת־עֵתה בש"פ ויקהל תשנ"ב - "גילוי האחדות הכללית בהבריה ובבני־ישראל"²⁵.

לקבוע שעה במשך המעֵת־לֵעֵת - לבאר לבני ביתו שי' אודות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ועבודתו אשר עבד בה כל ימי חייו, ואשר גם עתה, כיוון "שגם בזה העולם המעשה אשתכח יתיר"²⁶ - בוודאי שהוא מנהיג את העולם כולו, ואנ"ש בפרט, ומעורר רחמים רבים וכו', כמו שהיה עד עתה, ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז²⁷. ולכן, גם השפעותיו לכל השייכים אליו מתעלות יותר ויותר. וכדי שיתקבלו בפנימיות, צריכים גם ה'כלים' של השייכים אליו להיות מזוככים יותר²⁸.

535.

(23) לקוטי־שיחות כרך ב עמ' 499. וראה גם מכתבו של הרבי נשיא דורנו מיום השלושים להסתלקות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ - אג"ק ח"ג ס"ע רמד: "...כי המשכת כל רוחניות אינה אלא על־ידי אהבה רבה. נקווה איפוא כי על־ידי זה שנעמוד כולנו בהתקרבות ואהבה רבה אמיתית נמשך אלינו כוח להוציא לפועל כל אותם העניינים אשר רצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר שייצאו לפועל טוב על־ידינו".

(24) ספר־השיחות תשנ"ב ח"ב עמ' 440. וראה בשיחת ש"פ בהר" בחוקתי, מבה"ח סיון תנש"א, אודות חשיבות העניין בהבאת הגאולה. ובשיחת י"ג ניסן תשכ"ו (שיחות־קודש, ס"ע 331-יד) סיפר כ"ק הרבי נשיא דורנו בשם כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ על מענה כ"ק אדמו"ר הצמח־צדק, כשהכניס עצמו לסכנת־נפשות בעומדו בתוקף נגד הממשלה באסיפה הידועה, ושאל אותו אחד הגדולים הייתכן, איך מעמיד עצמו בסכנה, ואפילו אם לא חשב על עצמו, היה עליו לחשוב אודות החסידים וכלל ישראל, וענה (תוכן המענה, מתורגם): "כאשר חסידים יפעלו ביחד, הם יעברו זאת... כשחסידים מתאחדים, הם עוברים זאת, שוברים את החושך כפול ומכופל של הגלות... על־ידי האחדות של החסידים... שמבטלת את כל הגזירות וכל העניינים, ופורצת כל הגדרים, ומורידה עד כאן למטה את 'ואמת הוי' לעולם'".

(25) תניא, איגרת־הקודש, ביאור לסי' ז"ד.

(26) 'תורת־מנחם - התוועדויות' תשי"ז עמ' 16, עיי"ש.

(27) לקוטי־שיחות כרך יב עמ' 146.

(28) לקוטי־שיחות כרך כז עמ' 229, 'התוועדויות' תשד"מ ח"ג עמ' 1622, ובכ"מ.

29) לקוטי־שיחות כרך כ עמ' 579, 428 ובמקומות רבים.
30) לקוטי־שיחות כרך כז עמ' 132, 'חידושים וביאורים בש"ס' חלק ב ס' ח.

31) ספר־השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 122. וראה שם עמ' 257. וידועה הפנייה: "עשו כל אשר ביכולתכם - עניינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון" (ספר־השיחות תנש"א ח"ב עמ' 474); "על־ידי שהוא מסביר את עניינו של משיח, כמבואר בתורה שבכתב ובתורה שבעל־פה, באופן המתקבל אצל כל אחד ואחד לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד - על־ידי לימוד ענייני משיח וגאולה" (ספר־השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 112).

32) ספר־השיחות תנש"א ח"ב עמ' 792, ספר־השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 26.

33) 'התוועדויות' תנש"א ח"ג עמ' 164.

34) ספר־השיחות תנש"א ח"ב ס"ע 691 (היינו במחין ומדות ועד למחשבה דיבור ומעשה המתאימים לזמן הגאולה, עיי"ש. וזה כולל, כלשון הרמב"ם בסוף ס' היד, העדר "קנאה ותחרות" ו"לא יהיה עסק... אלא לדעת את ה' בלבד").

35) לקוטי־שיחות כרך כ עמ' 384.

36) ראה ספר־השיחות תשנ"ב עמ' 341, 376.

ביקור ב'אוהל'

"שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, שקודם ההליכה על ציון ואוהל - נוהגים שאין אוכלים, אבל שותים"⁴².

הנחיות לכוהנים:

הרבי ציווה לבנות מחיצה בת עשרה טפחים סביב ציון כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע.

לא הרשה לבנות גג מעל הציון, וגם הורה לכוהנים שלא ישלחו יד על הציון, וגם שלא יניחו בעצמם שם את הפ"נ.

בכל פעם שהולכים ל'אוהל' נהג הרבי לעורר, שעל הכוהנים להיזהר מאוד בכניסתם וכיציאתם, שלא יעברו בתוך ארבע אמות של קבר. ולכן נהגו אנ"ש והתמימים להקיף את הכוהנים, בתוך מחיצה בין הכוהנים והקברים⁴³. בשנים האחרונות בנו מחיצה של עשרה טפחים משני הצדדים לאורך כל הדרך מהכניסה למקום הקברים ועד האוהל.

האפשרי בדרכי שלום, גם במקום כינוסי הנוער שלעת-עתה אינו חרי - ולבאר להם איך שחיבה יתירה נודעת להם תמיד מאת כ"ק אדמו"ר, לבאר להם את אשר תבע מהם והתקווה והביטחון אשר בטח בהם, אשר סוף-סוף ימלאו את תפקידם בהחזקת היהדות והפצת התורה בכל המרץ החום והחיות שהם מסגולות הנוער.

מובן אשר, בהתאם לתנאי המקום, בכל אתר ואתר, ימשיכו בכל הנ"ל בימים אשר אחרי יום ההילולא, ובפרט ביום השבת-קודש שלאחריו.

ויהירצון, שתיכף ומיד³⁷ ממש, עוד לפני ג' בתמוז, יחיש הוי' ביאת גואלנו, מהרה יגלה³⁸, והקיצו ורננו שוכני עפר, ונשיאנו, הוא כ"ק אדמו"ר, בעל ההילולא, בתוכם ובראשם, ישמיענו נפלאות וינהלנו בדרך העולה בית אל³⁹.

וכפי שסיים כ"ק אדמו"ר את מאמר-החסידות הראשון שלו⁴⁰: "ונזכה להתראות עם הרבי פה למטה, נשמה בגוף ולמטה מעשרה טפחים"⁴¹, והוא יגאלנו."

42) נמסרו ע"י חברי המזכירות: הרה"ח ר' יהודה שי' קרינסקי (שהסיע את הרבי לאוהל ברוב הפעמים מאז תשח"י), והרה"ח ר' בנימין שי' קליין (שהסיע את הרבי לפעמים) מתוך 'כפר חב"ד', גיליון 648 עמ' 16. הוספות ותיקונים מתוך 'מנהגי מלך' עמ' 35, בשילוב הערותיו של הרה"ח ר"ל שי' גרונר (שליווה את הרבי לאוהל בתמידות משנת תש"י עד תשח"י, ומאז ואילך בכל ערב ר"ה, ובאקראי בפעמים מסויימות) מתוך 'התקשרות' גיליון שיג עמ' 18. בכמה מן ההנהגות אולי יש גם משום הוראה לרבים.

43) 'ימי בראשית' עמ' 235. ושם מציינים למכתב, שנדפס באג"ק ח"ג עמ' שמב: 'היה לי קורת רוח מזה שניהל כוהנים חסידים אל הציון [ובהערת המו"ל]: בעשותם מחיצה בין הכהנים ובין הקברים], אשר על-ידי שזיכה את האחרים ודאי שגדול זכותו'.

37) רמב"ם ספ"ג מהל' פרה אדומה, ליקוטי-שיחות כרך כח עמ' 131 ואילך. התגלות מציאותו, בתור מלך המשיח, וכתוצאה והסתעפות ממנה - גילוי פעולותיו (ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 131).

38) אגב, מכתיבת המלה "אל" (בסוף המכתב שבהערה 4) מוכח שדעת הרבי היא שהמקף שבין אותיותיה מועיל להפרידן שלא תהיה בזה קדושת השם, ודלא כמ"ש בשו"ת אבני-גזר חיו"ד ר"ס רסה.

39) ספר-המאמרים - מלוקט ח"א עמ' ג. וראה 'תורת-מנחם - התועדויות' תש"י עמ' 201.

40) ראה ליקוטי-שיחות ח"ב עמ' 518.

41) ספר-המנהגים עמ' 96. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ו עמ' רפב. והכוונה שמקפידים לשתות (ולא רק שאין נמנעים מכך. וכבר העירו מליקוטי-דיבורים עמ' 1354).

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחי

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש